

L'església sempre a la que salta

Un altíssim càrrec del KGB ja ho va dir fa anys: "El servei d'informació del Vaticà és un dels millors serveis d'informació del món". Sabia de què parlava. Havia treballat sota cobertura diplomàtica a l'ambaixada soviètica de Roma i els coneixia bé. L'estructura de l'església té sensors informatius a molts racons del món, bons canals comunicatius que condueixen invariablement cap a la plaça de Sant Pere i un escollit equip d'analistes amb sotana en el Departament d'Estat del Vaticà, el veritable centre neuràlgic de l'estat pontifici. La cúria vaticana segueix tots els batecs internacionals, traça línies de conducta, pren posicions i dicta instruccions als representans escampats pertot arreu. Ells sempre estan a la que salta. Encara que moltes vegades no ho sembli.

Recentment, per exemple, José María Cirarda, que va ser bisbe de Pamplona, arquebisbe de Tudela i que actualment és jubilat, va explicar que, en els primers anys del mandat socialista, ell i dos bisbes bascos (Juan María Uriarte i José María Setién) van visitar Felipe González per alertar-lo sobre els "excessos" i les "actituds molt radicals" de Ricardo García Damborenea, que, en aquell moment, era secretari general del PSOE a Biscaia.

Felipe González va convidar els tres bisbes a prendre un traguinyol a la Bodeguilla, instal·lada en el mateix Palau de la Moncloa, i els va demanar opinió i consell sobre el conflicte basc. Els representants eclesiàstics li van lliurar un informe de cinc folis que portaven preparat i, alhora, li van dir sense embuts el que pensaven de Damborenea. "Sabíem que Damborenea era l'amo del partit socialista a Biscaia i que Felipe li feia costat, però vam criticar-ne les actituds perquè crèiem que no era el procediment i que donarien més problemes que en resoldrien", ha dit Cirarda, recordant la trobada amb Felipe González.

Els bisbes estaven al dia i van indicar al màxim dirigent socialista que si volia sortir-se'n hauria de prendre un altra línia en el partit, que en realitat era la que representava José María Benegas, i en aquesta direcció es van moure. Però a més, els tres prelatos van aprofitar per buidar el pap

i li van deixar clar que el problema basc no es pot abordar només per la força i que també cal fer accions en els terrenys social i polític.

El bisbe no ha explicat la cara que va fer Felipe González quan li van dir el que pensaven, però de segur que va ser de circumstàncies. Ricardo García Damborenea, i tota una colla de capitosts socialistes –segons consta en alguns sumaris que s'instrueixen en l'Audiència Nacional–, era llavors un dels més encoratjats defensors de la guerra bruta contra ETA, havia defensat la

creació dels GAL –com ell mateix va declarar davant del jutge Garzón posteriorment– i fins i tot va estar present en el seu "naixement" públic, el segrest de Segundo Marey, i pel qual el processen ara. Els tres bisbes sabien molt bé el que passava a Euskadi i van advertir González que aquell no era el bon camí per arribar a la pau ni enlloc. El dirigent socialista va posar cara de pòquer i va servir més xerès. Ell a la seva. José María Cirarda va ser bisbe de Pamplona des de 1978 i es va distingir sempre per la condemna de tot tipus de violència. Va expressar la seva preocupació per la llei antiterrorista i va arribar a demanar que s'apliqués amb la màxima moderació possible perquè "no es prodiguessin les detencions en total incomunicació". El març de 1984, al costat del bis-

be de Sant Sebastià, José María Setién, va ser també un dels pocs que va condemnar l'emboscada mortal que va muntar la policia contra un grup de membres dels Comandos Autònoms Anticapitalistes quan intentaven desembarcar a Pasaia. "No es pot matar l'enemic pel sol fet de ser-ho –afirmaren Cirarda i Setién en una carta oberta–. També la defensa de la societat té els seus límits en el moment de buscar el mitjans d'assegurar-la". L'església –en aquest cas la basca– les ha vistes de tots els colors i sempre ha tingut els sentits molt desperts. Els responsables del terrorisme d'estat a Euskadi van passar anys intentant ensarronar tot el país sobre l'origen del fenomen. A l'església basca, no van aconseguir enganyar-la mai. I quan va arribar el moment, com ha rememorat José María Cirarda, ho van fer saber. La pena és que no els van fer gaire cas. ■

XAVIER VINADER

"Els responsables del terrorisme d'estat a Euskadi van passar anys intentant ensarronar tot el país sobre l'origen del fenomen. A l'església basca, no van enganyar-la mai."